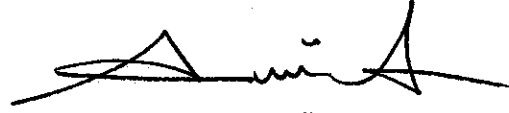

ADALET ve KALKINMA PARTİSİ T.B.M.M. Grup Başkanlığı
Tarih : 15.10.2009
Sayı : 295

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2839 Sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
Teklifim ve gerekçeleri ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

Ayhan Sefer ÜSTÜN

Sakarya Milletvekili

T.B.M.M. BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon				
Genel Komisyon		Anayasa		
Tarih: 16.10.2009		F. No: 2/511		
Genel Y.	Genel Sek.	D. Sek.	G. Sek. Y.	Gen. Sek.
16			AP.	6.
Başkan				

GENEL GEREKÇE

2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 4'üncü maddesine göre; illerin milletvekili sayısı belirlenirken her il önce bir milletvekili verilir. Daha sonra son genel nüfus sayımı ile belli olan Türkiye nüfusu, toplam milletvekili sayısından her il verilen bir milletvekili çıkarıldıktan sonra geriye kalan milletvekili sayısına bölünerek bir sayı elde edilir, il nüfusunun bu sayıya bölünmesi ile de her ilin çıkaracağı milletvekili sayısı tespit belirlenir. Nüfusu milletvekili çıkarmaya yetmeyen illerin nüfusları ile diğer illerin artık nüfusları büyüklüklerine göre sıraya konulur ve ilk hesapta iller arasında bölüştürülmemiş bulunan milletvekilleri bu sıraya göre dağıtılır. Ancak bu usule rağmen, nüfus hareketlerinin değişkenliği sebebiyle bazı illerin tek bir milletvekiliyle temsil edilmesi ihtimali de gündeme gelebilecektir. Tek bir milletvekiliyle temsil edilen ilin milletvekilinin ölümü veya milletvekili yeterliliğini kaybetmesi halinde, söz konusu ilin milletvekiliyle temsil edilememesi riski de doğabilecektir.

Öte yandan, bir ilin en az iki milletvekiliyle temsil ediliyor olması, o il'de yaşayan farklı görüş ve düşüncelere sahip insanların Mecliste temsili yönünde demokratik bir fırsat oluşturacak, bu durum da siyasal sistem bakımından, çoğunlukçu değil çoğulcu bir anlayışın hayat bulmasına zemin hazırlayacaktır.

Anayasanın 67'nci maddesinin altıncı fıkrasında seçim kanunlarının temsilde adalet ve yönetimde istikrar ilkelerini bağdaştıracak biçimde düzenleneceğine ilişkin amir hükmü dikkate alınarak, 2839 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin üçüncü fıkrasına bir cümle eklenmek suretiyle her ilin en az iki milletvekiliyle temsil edilmesine imkan sağlayacak bir düzenleme getirilmesi amaçlanmaktadır.

Ayrıca, 07/11/1982 Tarihli ve 2709 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 77'inci maddesinin **"Türkiye Büyük Millet Meclisinin seçimleri beş yılda bir yapılır."** şeklindeki birinci fıkrası, 31/05/2007 Tarihli ve 5678 Sayılı **"Türkiye Cumhuriyeti**

Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un çerçeve 1'inci maddesiyle **"Türkiye Büyük Millet Meclisinin seçimleri dört yılda bir yapılır."** biçiminde değiştirilmiştir. Ancak 10/06/1983 Tarihli ve 2839 Sayılı Milletvekili Seçimi Kanunun 6'ıncı maddesinde, Anayasa'da yapılan işbu değişikliğe uygun uyum düzenlemesi yapılmamıştır.

31/05/2007 Tarihli ve 5678 Sayılı "Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un çerçeve 1'inci maddesiyle 07/11/1982 Tarihli ve 2709 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 77'inci maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişikliğe uyum sağlamak amacıyla 10/06/1983 Tarihli ve 2839 Sayılı Milletvekili Seçimi Kanunun 6'ıncı maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında değişiklik yapma gereği doğmuştur.

Yukarıda anılan hususların düzenlenmesi amacıyla iş bu kanun teklifi hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- 10/06/1983 Tarihli ve 2839 Sayılı Milletvekili Seçimi Kanunun 4'üncü maddesiyle illerin çıkaracağı milletvekili sayısı belirlenmiştir. Maddenin birinci, ikinci ve üçüncü fıkra hükümleri birlikte değerlendirildiğinde nüfus hareketlerinin değişkenliği sebebiyle bazı illerin tek bir milletvekiliyle temsil edilmesi ihtimali de bulunduğundan bunun önüne geçilmesi, artık nüfus bağlamında milletvekili dağılımı hesabında yoruma elvermeyecek netliğin sağlanması amacıyla, 10/06/1983 Tarihli ve 2839 Sayılı Milletvekili Seçimi Kanunun 4'üncü maddesinin üçüncü fıkrasına bir cümle eklenmek suretiyle her ilin en az iki milletvekiliyle temsil edilmesi imkanı sağlanmaktadır.

MADDE 2- 07/11/1982 Tarihli ve 2709 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 77'inci maddesinin **“Türkiye Büyük Millet Meclisinin seçimleri beş yılda bir yapılır.”** şeklindeki birinci fıkrası, 31/05/2007 Tarihli ve 5678 Sayılı **“Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun”**un çerçeve 1'inci maddesiyle **“Türkiye Büyük Millet Meclisinin seçimleri dört yılda bir yapılır.”** biçiminde değiştirilmiştir. Ancak 10/06/1983 Tarihli ve 2839 Sayılı Milletvekili Seçimi Kanunun 6'ıncı maddesinde, Anayasa'da yapılan işbu değişikliğe uygun uyum düzenlemesi yapılmamıştır. Yapılan bu düzenleme ile Anayasa'nın 77'inci maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişikliğe uyum sağlanmaktadır.

MADDE 3- Yürürlük maddesidir.

MADDE 4- Yürütme maddesidir.

**10/6/1983 TARİHLİ VE 2839 SAYILI MİLLETVEKİLİ SEÇİMİ
KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1- 10/6/1983 Tarihli ve 2839 Sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 4'üncü maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Nüfusu iki milletvekili çıkarmaya yetmeyen iller artık nüfus sıralamasında da milletvekili sayısını ikiye çıkaramazsa, önce iki milletvekili çıkaramayan illere ikinci milletvekili verilir. Daha sonra artık nüfus bırakan illerin nüfusları büyüklüklerine göre sıraya konulur ve bölüştürülmemiş bulunan milletvekilleri bu sıraya göre dağıtılır.”

MADDE 2- - 10/6/1983 Tarihli ve 2839 Sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 6'ncı maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Türkiye Büyük Millet Meclisinin seçimleri dört yılda bir yapılır.”

“Bir önceki seçimin yapıldığı tarihten itibaren dört yılın dolmasından önceki son Pazar günü oy verilir. Oy verme gününden geriye doğru hesaplanacak doksan günlük sürenin ilk günü seçimin başlangıç tarihidir.”

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ASLI GİBİDİR

Dr. İrfan NEZİROĞLU
Kanunlar ve Kararlar Müdürü